

การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

**The Internal Supervision Administration of Basic Educational Schools Under
Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1**

อลิษา กาวินำ,

พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ และ มิตรภาณี พุ่มกล่อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Alisa Kawinum,

Pongsak Ruamchomrat and Mitparnee Pumklom

Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: alisakawinum@gmail.com

บทคัดย่อ

การนิเทศภายใน ถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารการนิเทศภายใน และเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 294 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามพื้นที่การจัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านฐานะผู้นำ สำหรับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร

2. การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหาร; การนิเทศ; การนิเทศภายใน

Abstracts

The internal supervision It is considered as one of the processes in developing teachers' teaching and learning management to be more effective. The purposes of this research were to study and compare the internal supervision administration of basic educational schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1, classified by study areas. The samples used in this research were 294 school administrators and learning subject group leaders. Using a stratified random sampling method according to study areas, the research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with content validity between 0.67-1.00 and reliability of 0.98. The data were percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance and Scheffe's pair comparison.

The results of the research found that

1. The internal supervision administration of basic educational schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1, the overall at a high level. For each individual aspect at highest level, ranking in the order of mean from high to low as personnel development, human relations, and leadership. For each individual aspect at high level, ranking in order of mean from high to low as encouraging teacher, operations in the agency, and selection and utilization of personnel.

2. The comparison of internal supervision administration of basic education schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1 was classified by study areas, overall not significantly differences at 0.05

Keywords: Administration; Supervision; The Internal Supervision

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนที่เชื่อมั่นว่าคุณภาพผู้เรียนจะเกิดได้และบรรลุหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นั้นจะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จในการพัฒนา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร การนิเทศการศึกษาจะสำเร็จได้ผลดีเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถในการบริหารการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการทำงานด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูให้เกิดความรู้ ความตระหนัก และทักษะในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 1)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายและสร้างกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในด้านของผู้เรียน ได้กำหนดตัวชี้วัด ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) มากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมาเนื่องจากผลการทดสอบระดับชาตินั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2560 โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.82 ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละอยู่ระหว่าง 34.55–45.93 เมื่อจำแนกรายกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดกาญจนบุรีกับระดับประเทศ พบว่า ไม่มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี, 2561ก : 9) เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาตินั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 กับระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศทุกด้าน และในปีการศึกษา 2562 ผลการทดสอบระดับชาตินั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละอยู่ระหว่าง 29.70–48.63 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศทุกด้าน ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อาทิเช่น การนิเทศการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2563 : 9)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาสภาพในการปฏิบัติงานการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการช่วยเหลือครูในการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ประเมินผลการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา และนำผลมาพัฒนาการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1,251 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 139 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1,112 คน

คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejci & Morgan (1970 : 607-610) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 289 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามพื้นที่การจัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่ง และพื้นที่การจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการนิเทศภายใน ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านฐานะผู้นำ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ด้านการคัดเลือก และใช้ประโยชน์บุคลากร ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู และด้านการพัฒนาบุคลากร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของ Likert (1976 : 19) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) และนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (tryout) กับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 294 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้านโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Best (1981 : 195)

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศภายในระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศภายในระดับปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศภายในระดับปฏิบัติปานกลาง

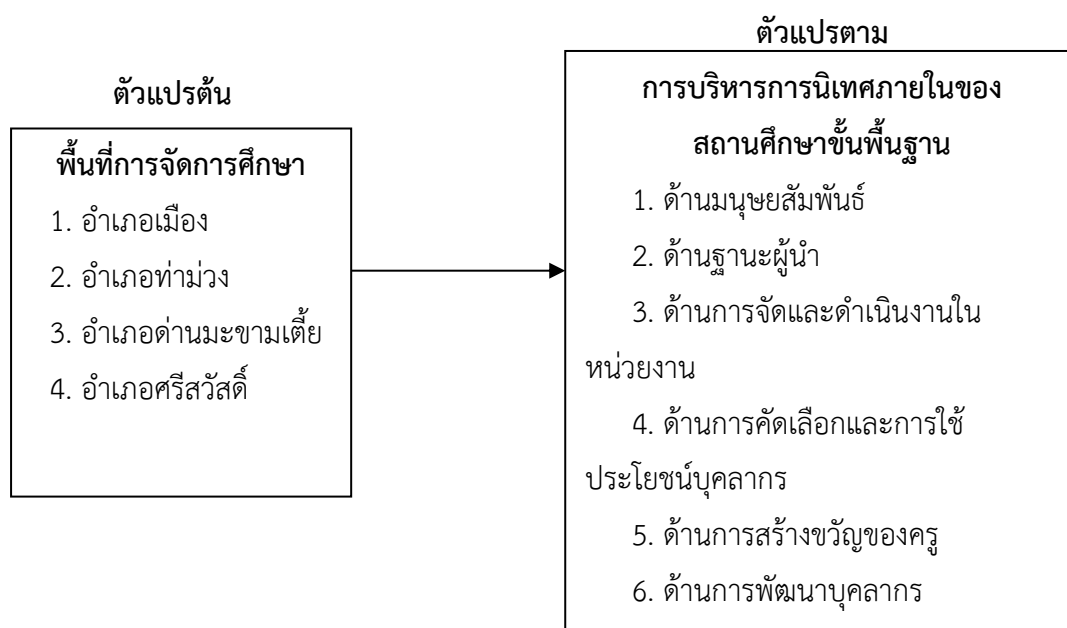
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศภายในระดับปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศภายในระดับปฏิบัติมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) กรณีพบมีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัย ของ Wiles (1983 : 261-267) เกี่ยวกับการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านฐานะผู้นำ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ด้านการสร้างขวัญของครู และด้านการพัฒนาบุคลากร แสดงแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การศึกษาการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.54	0.40	มากที่สุด
2. ด้านฐานะผู้นำ	4.52	0.33	มากที่สุด
3. ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน	3.90	0.53	มาก
4. ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร	3.87	0.53	มาก
5. ด้านการสร้างขวัญของครู	4.47	0.39	มาก
6. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.58	0.30	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.31	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านฐานะผู้นำ สำหรับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวม

การบริหาร การนิเทศภายใน	พื้นที่การจัดการศึกษา								F	Sig.
	อำเภอเมือง		อำเภอม่วงสามสิบ		อำเภอหนองเสือ		อำเภอศรีสวัสดิ์			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.56	0.40	4.53	0.43	4.43	0.42	4.64	0.23	2.32	0.076
2. ด้านฐานะผู้นำ	4.56	0.32	4.49	0.36	4.43	0.36	4.61	0.24	3.17*	0.025
3. ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน	3.95	0.59	4.00	0.51	3.77	0.46	3.72	0.40	3.93**	0.009
4. ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร	3.88	0.60	3.95	0.52	3.77	0.49	3.75	0.39	2.01	0.112
5. ด้านการสร้างขวัญของครู	4.25	0.37	4.43	0.44	4.40	0.40	4.53	0.29	1.68	0.171
6. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.64	0.26	4.55	0.31	4.45	0.37	4.63	0.22	5.75**	0.001
รวมเฉลี่ย	4.3	0.35	4.33	0.34	4.21	0.35	4.3	0.23	2.28	0.079
	5						2			

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านฐานะผู้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านฐานะผู้นำ

พื้นที่การจัดการศึกษา	$\bar{x}$	อำเภอเมือง (Sig.)	อำเภอนาทม (Sig.)	อำเภอ ด่านมะขามเตี้ย (Sig.)	อำเภอ ศรีสวัสดิ์ (Sig.)
		4.56	4.49	4.43	4.61
อำเภอเมือง	4.56	-	0.08* (0.047)	0.13 (0.055)	-0.05 (0.893)
อำเภอนาทม	4.49	-	-	0.05 (0.833)	-0.12 (0.277)
อำเภอด่านมะขามเตี้ย	4.43	-	-	-	-0.18 (0.088)
อำเภอศรีสวัสดิ์	4.61				

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านฐานะผู้นำ ระหว่างอำเภอเมือง กับอำเภอนาทม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในอำเภอเมือง มีการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในอำเภอนาทม

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน

พื้นที่จัดการศึกษา	$\bar{x}$	อำเภอเมือง (Sig.)	อำเภอ ท่าม่วง (Sig.)	อำเภอ ด่านมะขาม เตี้ย (Sig.)	อำเภอ ศรีสวัสดิ์ (Sig.)
		3.95	4.00	3.77	3.72
อำเภอเมือง	3.95	-	-0.04 (0.951)	0.18 (0.237)	0.23* (0.046)
อำเภอท่าม่วง	4.00	-	-	0.22 (0.111)	0.27** (0.009)
อำเภอด่านมะขามเตี้ย	3.77	-	-	-	0.05 (0.977)
อำเภอศรีสวัสดิ์	3.72	-	-	-	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ระหว่างอำเภอเมือง กับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับอำเภอท่าม่วง กับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในอำเภอเมืองและอำเภอท่าม่วง มีการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในอำเภอศรีสวัสดิ์

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร

พื้นที่จัดการศึกษา	$\bar{x}$	อำเภอเมือง (Sig.)	อำเภอนำม่วน (Sig.)	อำเภอ ด่านมะขาม เตี้ย (Sig.)	อำเภอ ศรีสวัสดิ์ (Sig.)
		4.64	4.55	4.45	4.63
อำเภอเมือง	4.64	-	0.08 (0.259)	0.19** (0.002)	0.00 (1.000)
อำเภอนำม่วน	4.55	-	-	0.11 (0.231)	-0.08 (0.566)
อำเภอด่านมะขามเตี้ย	4.45	-	-	-	-0.19* (0.029)
อำเภอศรีสวัสดิ์	4.63	-	-	-	-

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับอำเภอด่านมะขามเตี้ยกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในอำเภอเมืองและอำเภอศรีสวัสดิ์มีการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในอำเภอด่านมะขามเตี้ย

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านฐานะผู้นำสำหรับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของครูมี

ประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร การนิเทศภายในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถในการบริหารการนิเทศของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยการทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำที่ดี ให้ความช่วยเหลือครูในการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษขจร ศรีถาวร (2555 : 65) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติการนิเทศภายใน ตามความคิดของครูโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุชาธิณี ปั่นก้อน และ ทศพล อีชะพร (2561 : 212-223) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการ นิเทศภายในสถานศึกษาและมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการ พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานใน สถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในการช่วยเหลือ ชี้แนะ อีกทั้งยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนมี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุง และ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนให้มีความต่อเนื่อง ผู้บริหารทุกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จึงมีความจำเป็น ที่ต้องดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่บุคลากรในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและเกิด ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิณี สะไร (2560 : 23) ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ บุษิตา จันทร์สิงค์โท และ สุบัน มุขระโกษา (2560 : 73- 80) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

สำหรับการเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา พบว่า ด้านฐานะผู้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การบริหารงานของแต่ละสถานศึกษาขึ้นอยู่กับบริบทและความพร้อมในแต่ละด้านของสถานศึกษานั้น ๆ ที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือสถานศึกษาในอำเภอด่านมะขามเตี้ย และอำเภอศรีสวัสดิ์อาจจะขาดความพร้อมในเรื่องของบุคลากรงบประมาณ เทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลยังมีระบบการนิเทศภายในที่ไม่ชัดเจน เมื่อเทียบกับสถานศึกษาในอำเภอเมือง และอำเภอท่าม่วง จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีพื้นที่การจัดการศึกษาต่างก็มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสร่า กังสังข์ (2561 : 76) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านฐานะผู้นำ สำหรับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการติดตามและสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครู เพื่อให้มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง อันจะส่งผลให้การนิเทศภายในเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีจัดการดำเนินงานที่มีการประสานงานเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายใน ประชุมแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศ มีการประสานงานกับหัวหน้างานหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำเพื่อจัดการสัมมนากระบวนการนิเทศให้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและปัจจุบัน ตลอดจนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้จัดทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินผลการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กฤษขจร ศรีถาวร. (2555). การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุษิตา จันทร์สิงห์โท และ สุบัน มุขธระโกษา. (2560). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ครั้งที่ 4 วันที่ 10 มีนาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- เมธินี สระไร. (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปานราธิวาส เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุขาริณี ปั่นก้อน และ ทศพล ธิชะพร. (2561). การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42. วารสารวิจัยและพัฒนาโดยลงกรณีในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์. 13, 212-223.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. (2561ก). รายงานผลการทดสอบระดับชาติ ปีการศึกษา 2560. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.
- อภิสร่า กังสังข์. (2561). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสบ้าย้อย จังหวัดสงขลา*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Best, J. W. (1981). *Research in education*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and values*. New York: McGraw-Hill.
- Wiles, K. (1983). *Supervision for better school*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.